

lǎo zǐ dào dé jīng
《老子道德經》

dào piān
道 篇

tǐ dào dì yī
體 道 第 一

dào kě dào fēi cháng dào míng kě míng fēi cháng míng wú míng tiān
道可道，非常道。名可名，非常名。無，名天
dì zhī shǐ yǒu míng wàn wù zhī mǔ gù cháng wú yù yǐ guān qí miào
地之始。有，名萬物之母。故常無，欲以觀其妙。
cháng yǒu yù yǐ guān qí jiào cǐ liǎng zhě tóng chū ér yì míng tóng
常有，欲以觀其徼。此兩者同，出而異名。同，
wèi zhī xuán xuán zhī yòu xuán zhòng miào zhī mén
謂之玄。玄之又玄，衆妙之門。

yǎng shēn dì èr
養 身 第 二

tiān xià jiē zhī měi zhī wéi měi sī wù yǐ jiē zhī shàn zhī wéi shàn
天下皆知美之爲美，斯惡已。皆知善之爲善，
sī bú shàn yǐ gù yǒu wú xiāng shēng nán yì xiāng chéng cháng duǎn xiāng xíng
斯不善已。故有無相生，難易相成，長短相形，
gāo xià xiāng qīng yīn shēng xiāng hè qián hòu xiāng suí shì yǐ shèng rén chǔ wú
高下相傾，音聲相和，前後相隨。是以聖人處無
wéi zhī shì xíng bù yán zhī jiào wàn wù zuò yān ér bù cí shēng ér bù
爲之事，行不言之教。萬物作焉而不辭，生而不
yǒu wéi ér bú shì gōng chéng ér fú jū fú wéi fú jū shì yǐ bú qù
有，爲而不恃，功成而弗居。夫唯弗居，是以不去。

ān mǐn dì sān
安民第三

bú shàngxián shǐ mǐn bù zhēng bú guì nán dé zhī huò shǐ mǐn bù
不尚賢，使民不爭。不貴難得之貨，使民不
wéi dào bú xiàn kě yù shǐ mǐn xīn bú luàn shì yǐ shèng rén zhī zhì
爲盜。不見可欲，使民心不亂。是以聖人之治，
xū qí xīn shí qí fù ruò qí zhì qiáng qí gǔ cháng shǐ mǐn wú zhī wú
虛其心，實其腹，弱其志，強其骨。常使民無知無
yù shǐ fū zhì zhě bù gǎn wéi yě wéi wú wéi zé wú bù zhì
欲，使夫智者不敢爲也。爲無爲，則無不治。

wú yuán dì sì
無源第四

dào chōng ér yòng zhī huò bù yíng yuān xī sì wàn wù zhī zōng cuò qí
道沖而用之，或不盈，淵兮似萬物之宗。挫其
ruì jiě qí fēn hé qí guāng tóng qí chén zhàn xī sì huò cún wú bù
銳，解其紛，和其光，同其塵。湛兮似或存。吾不
zhī shuí zhī zǐ xiàng dì zhī xiān
知誰之子？象帝之先。

xū yòng dì wǔ
虛用第五

tiān dì bù rén yǐ wàn wù wéi chú gǒu shèng rén bù rén yǐ bǎi xìng
天地不仁，以萬物爲芻狗。聖人不仁，以百姓
wéi chú gǒu tiān dì zhī jiān qí yóu tuó yuè hū xū ér bù qū dòng ér
爲芻狗。天地之間，其猶橐籥乎？虛而不屈，動而
yù chū duō yán shù qióng bù rú shǒuzhōng
愈出。多言數窮，不如守中。

chéng xiàng dì liù

成象第六

gǔ shén bù sǐ shì wèi xuán pì xuán pì zhī mén shì wèi tiān dì
谷神不死，是謂玄牝。玄牝之門，是謂天地
gēn mián mián ruò cún yòng zhī bù qín
根。綿綿若存，用之不勤。

tāo guāng dì qī
韜光第七

tiān cháng dì jiǔ tiān dì suǒ yǐ néng cháng qiě jiǔ zhě yǐ qí bú zì
天長地久。天地所以能長且久者，以其不自
shēng gù néng cháng shēng shì yǐ shèng rén hòu qí shēn ér shēn xiān wài qí shēn
生，故能長生。是以聖人后其身而身先，外其身
ér shēn cún fēi yǐ qí wú sī yé gù néng chéng qí sī
而身存。非以其無私邪？故能成其私。

yì xìng dì bā
易性第八

shàng shàn ruò shuǐ shuǐ shàn lì wàn wù ér bù zhēng chǔ zhòng rén zhī suǒ
上善若水。水善利萬物而不爭，處衆人之所
wù gù jī yú dào jū shàn dì xīn shàn yuān yǔ shàn rén yán shàn xìn
惡，故幾於道。居善地，心善淵，與善仁，言善信，
zhèng shàn zhì shì shàn néng dòng shàn shí fú wéi bù zhēng gù wú yóu
正善治，事善能，動善時。夫唯不爭，故無尤。

yùn yí dì jiǔ
運 夷 第 九

chí ér yíng zhī bù rú qí yǐ chuāi ér ruì zhī bù kě cháng bǎo
持而盈之，不如其已。揣而銳之，不可長保。

jīn yù mǎn táng mò zhī néng shǒu fù guì ér jiāo zì yí qí jiù gōng suì
金玉滿堂，莫之能守。富貴而驕，自遺其咎。功遂

shēn tuì tiān zhī dào yě zāi
身退，天之道也哉。

néng wéi dì shí
能 為 第 十

yíng pò bào yī néng wú lí hū zhuān qì zhì róu néng yīng ér
營魄抱一，能無離乎？專氣致柔，能嬰兒

hū dí chú xuán lǎn néng wú cǐ hū ài mín zhì guó néng wú wéi
乎？滌除玄覽，能無疵乎？愛民治國，能無為

hū tiān mén kāi hé néng wéi cí hū míng bái sì dá néng wú zhī
乎？天門開闔，能為雌乎？明白四達，能無知

乎？

wú yòng dì shí yī
無 用 第 十 一

sān shí fú gòng yì gǔ dāng qí wú yǒu chē zhī yòng shān zhí yǐ wéi
三十輻共一轂，當其無，有車之用。埴埴以為

qì dāng qí wú yǒu qì zhī yòng záo hù yǒu yǐ wéi shì dāng qí wú
器，當其無，有器之用。鑿戶牖以為室，當其無，

yǒu shì zhī yòng   gù yǒu zhī yǐ wéi lì   wú zhī yǐ wéi yòng
有室之用。故有之以爲利，無之以爲用。

jiǎn yù dì shí èr
檢 欲 第 十 二

wǔ sè lìng rén mù máng   wǔ yīn lìng rén ěr lóng   wǔ wèi lìng rén kǒu
五色令人目盲，五音令人耳聾，五味令人口
shuǎng   chí chěngtián liè lìng rén xīn fā kuáng   nán dé zhī huò lìng rén xíng fáng
爽，馳騁田獵令人心發狂，難得之貨令人行妨。
shì yǐ shèng rén wéi fù bù wéi mù   gù qù bǐ qǔ cǐ
是以聖人爲腹不爲目，故去彼取此。

yàn chǐ dì shí sān
厭 恥 第 十 三

chǒng rǔ ruò jīng   guì dà huàn ruò shēn   hé wèi chǒng rǔ ruò jīng   chǒng
寵辱若驚，貴大患若身。何謂寵辱若驚？寵
wéi xià   dé zhī ruò jīng   shī zhī ruò jīng   shì wèi chǒng rǔ ruò jīng   hé wèi
爲下，得之若驚，失之若驚，是謂寵辱若驚。何謂
guì dà huàn ruò shēn   wú suǒ yǐ yǒu dà huàn zhě   wéi wú yǒu shēn   jí wú
貴大患若身？吾所以有大患者，爲吾有身。及吾
wú shēn   wú yǒu hé huàn   gù guì yǐ shēn wéi tiān xià   ruò kě jì tiān xià
無身，吾有何患？故貴以身爲天下，若可寄天下。
ài yǐ shēn wéi tiān xià   ruò kě tuō tiān xià
愛以身爲天下，若可托天下。

zàn xuán dì shí sì
贊玄第十四

shì zhī bú jiàn míng yuē yí tīng zhī bù wén míng yuē xī bó zhī bù
視之不見名曰夷，聽之不聞名曰希，搏之不
dé míng yuē wēi cǐ sān zhě bù kě zhì jié gù hún ér wéi yī qí shàng
得名曰微。此三者，不可致詰，故混而爲一。其上
bù jiǎo qí xià bú mèi shéngshéng xī bù kě míng fù guī yú wú wù
不皦，其下不昧。繩繩兮，不可名，復歸於無物。
shì wèi wú zhuàng zhī zhuàng wú xiàng zhī xiàng shì wèi hū huǎng yíng zhī bú jiàn
是謂無狀之狀，無象之象，是謂惚恍。迎之不見
qí shǒu suí zhī bú jiàn qí hòu zhí gǔ zhī dào yǐ yù jīn zhī yǒu
其首，隨之不見其后。執古之道，以御今之有。
néng zhī gǔ shǐ shì wèi dào jì
能知古始，是謂道紀。

xiǎn dé dì shí wǔ
顯德第十五

gǔ zhī shàn wéi dào zhě wēi miào xuán tōng shēn bù kě shí fú wéi bù
古之善爲道者，微妙玄通，深不可識。夫唯不
kě shí gù qiǎng wéi zhī róng yù xī ruò dōng shè chuān yóu xī ruò wèi sì
可識，故強爲之容。豫兮若冬涉川，猶兮若畏四
lín yǎn xī qí ruò kè huàn xī ruò bīng zhī jiāng shì dūn xī qí ruò pǔ
鄰，儼兮其若客，渙兮若冰之將釋，敦兮其若樸，
kuàng xī qí ruò gǔ hún xī qí ruò zhuó shú néng zhuó yǐ jìng zhī xú qīng
曠兮其若谷，渾兮其若濁。孰能濁以靜之徐清？
shú néng ān yǐ dòng zhī xú shēng bǎo cǐ dào zhě bù yù yíng fú wéi bù
孰能安以動之徐生？保此道者不欲盈，夫唯不
yíng gù néng bì bù xīn chéng
盈，故能敝不新成。

guī gēn dì shí liù
歸 根 第 十 六

zhì xū jí shǒu jìng dǔ wàn wù bìng zuò wú yǐ guān qí fù
致虛極，守靜篤。萬物並作，吾以觀其復。
fú wù yún yún gè guī qí gēn guī gēn yuē jìng jìng yuē fù mìng fù mìng
夫物芸芸，各歸其根。歸根曰靜，靜曰復命，復命
yuē cháng zhī cháng yuē míng bù zhī cháng wàng zuò xiōng zhī cháng róng róng nǎi
曰常，知常曰明。不知常，妄作凶。知常容，容乃
gōng gōng nǎi wáng wáng nǎi tiān tiān nǎi dào dào nǎi jiǔ mò shēn bú dài
公，公乃王，王乃天，天乃道，道乃久。沒身不殆。

chún fēng dì shí qī
淳 風 第 十 七

tài shàng bù zhī yǒu zhī qí cì qīn zhī yù zhī qí cì wèi zhī wǔ
太上，不知有之，其次親之譽之，其次畏之侮
zhī xìn bù zú yān yǒu bù xìn yān yóu xī qí guì yán gōng chéng shì suì
之。信不足焉，有不信焉。猶兮其貴言。功成事遂，
bǎi xìng jiē wèi wǒ zì rán
百姓皆謂我自然。

sú bó dì shí bā
俗 薄 第 十 八

dà dào fèi yǒu rén yì zhì huì chū yǒu dà wěi liù qīn bù hé
大道廢，有仁義。智慧出，有大偽。六親不和，
yǒu xiào cí guó jiā hūn luàn yǒu zhōng chén
有孝慈。國家昏亂，有忠臣。

huán chún dì shí jiǔ
還 淳 第 十 九

jué shèng qì zhì mǐn lì bǎi bèi jué rén qì yì mǐn fù xiào cí
絕 聖 棄 智，民 利 百 倍。絕 仁 棄 義，民 復 孝 慈。
jué qiǎo qì lì dào zéi wú yǒu cǐ sān zhě yǐ wéi wén bù zú gù lìng
絕 巧 棄 利，盜 賊 無 有。此 三 者，以 爲 文 不 足，故 令
yǒu suǒ shǔ xiàn sù bào pǔ shǎo sī guǎ yù
有 所 屬。見 素 抱 樸，少 私 寡 欲。

yì sú dì èr shí
異 俗 第 二 十

jué xué wú yōu wéi zhī yǔ ē xiāng qù jǐ hé shàn zhī yǔ è
絕 學 無 憂。唯 之 與 阿，相 去 幾 何？善 之 與 惡，
xiāng qù hé ruò rén zhī suǒ wèi bù kě bú wèi huāng xī qí wèi yāng
相 去 何 若？人 之 所 畏，不 可 不 畏。荒 兮，其 未 央
zāi zhòng rén xī xī rú xiǎng tài lǎo rú chūn dēng tái wǒ dú bó xī
哉。衆 人 熙 熙，如 享 太 牢，如 春 登 臺。我 獨 泊 兮，
qí wèi zhào rú yīng ér zhī wèi hái chéngchéng xī ruò wú suǒ guī zhòng rén
其 未 兆，如 嬰 兒 之 未 孩。乘 乘 兮，若 無 所 歸。衆 人
jiē yǒu yú ér wǒ dú ruò yí wǒ yú rén zhī xīn yě zāi dùn dùn xī
皆 有 余，而 我 獨 若 遺。我 愚 人 之 心 也 哉，沌 沌 兮。
sú rén zhāo zhāo wǒ dú hūn hūn sú rén chá chá wǒ dú mèn mèn dàn xī
俗 人 昭 昭，我 獨 昏 昏；俗 人 察 察，我 獨 悶 悶。澹 兮，
qí ruò hǎi piāo xī ruò wú suǒ zhǐ zhòng rén jiē yǒu yǐ ér wǒ dú wán
其 若 海。漂 兮，若 無 所 止。衆 人 皆 有 以，而 我 獨 頑
sì bǐ wǒ dú yì yú rén ér guì shí mǔ
似 鄙。我 獨 異 於 人，而 貴 食 母。

xū xīn dì èr shí yī
虛 心 第 二 十 一

kǒng dé zhī róng wéi dào shì cóng dào zhī wéi wù wéi huǎng wéi hū
孔德之容，惟道是從。道之爲物，惟恍惟惚。
hū xī huǎng xī qí zhōng yǒu xiàng huǎng xī hū xī qí zhōng yǒu wù yǎo xī
惚兮恍兮，其中有象。恍兮惚兮，其中有物。窈兮
míng xī qí zhōng yǒu jīng qí jīng shèn zhēn qí zhōng yǒu xìn zì gǔ jí
冥兮，其中有精。其精甚真，其中有信。自古及
jīn qí míng bú qù yǐ yuè zhòng fǔ wú hé yǐ zhī zhòng fǔ zhī zhuàng
今，其名不去，以閱衆甫。吾何以知衆甫之狀
zāi yǐ cǐ
哉？以此。

yì qiān dì èr shí èr
益 謙 第 二 十 二

qū zé quán wǎng zé zhí wā zé yíng bì zé xīn shǎo zé dé
曲則全，枉則直，窪則盈，敝則新，少則得，
duō zé huò shì yǐ shèng rén bào yī wéi tiān xià shì bú zì xiàn gù míng
多則惑。是以聖人抱一爲天下式。不自見故明，
bú zì shì gù zhāng bú zì fá gù yǒu gōng bú zì jīn gù cháng fú wéi
不自是故彰，不自伐故有功，不自矜故長。夫唯
bù zhēng gù tiān xià mò néng yǔ zhī zhēng gǔ zhī suǒ wèi qū zé quán zhě
不爭，故天下莫能與之爭。古之所謂曲則全者，
qǐ xū yán zāi chéng quán ér guī zhī
豈虛言哉？誠全而歸之。

xū wú dì èr shí sān
虛無第二十三

xī yán zì rán piāo fēng bù zhōng zhāo zhuō yǔ bù zhōng rì shú wéi
希言，自然。飄風不終朝，驟雨不終日。孰爲
cǐ zhě tiān dì tiān dì shàng bù néng jiǔ ér kuàng yú rén hū gù cóng
此者？天地。天地尚不能久，而況於人乎？故從
shì yú dào zhě dào zhě tóng yú dào dé zhě tóng yú dé shī zhě tóng yú
事於道者，道者同於道，德者同於德，失者同於
shī tóng yú dào zhě dào yì lè dé zhī tóng yú dé zhě dé yì lè dé
失。同於道者，道亦樂得之。同於德者，德亦樂得
zhī tóng yú shī zhě shī yì lè dé zhī xìn bù zú yān yǒu bù xìn yān
之。同於失者，失亦樂得之。信不足焉，有不信焉。

kǔ ēn dì èr shí sì
苦恩第二十四

qǐ zhě bù lì kuà zhě bù xíng zì xiàn zhě bù míng zì shì zhě bù
跂者不立，跨者不行。自見者不明，自是者不
zhāng zì fá zhě wú gōng zì jīn zhě bù cháng qí zài dào yě yuē yú shí
彰，自伐者無功，自矜者不長。其在道也，曰余食
zhù xíng wù huò wù zhī gù yǒu dào zhě bù chǔ
贅形。物或惡之，故有道者不處。

xiàng yuán dì èr shí wǔ
象元第二十五

yǒu wù hùn chéng xiān tiān dì shēng jì xī liáo xī dú lì ér bù
有物混成，先天地生。寂兮寥兮，獨立而不

gǎi zhōu xíng ér bú dài kě yǐ wéi tiān dì mǔ wú bù zhī qí míng
改，周行而不殆，可以爲天地母。吾不知其名，
qiǎng zì zhī yuē dào qiǎng wéi zhī róng yuē dà dà yuē shì shì yuē yuǎn
強字之曰道，強爲之容曰大。大曰逝，逝曰遠，
yuǎn yuē fǎn gù dào dà tiān dà dì dà rén yì dà yù zhōng yǒu sì
遠曰返。故道大，天大，地大，人亦大。域中有四
dà ér rén jū qí yī yān rén fǎ dì dì fǎ tiān tiān fǎ dào
大，而人居其一焉。人法地，地法天，天法道，
dào fǎ zì rán
道法自然。

zhòng dé dì èr shí liù
重 德 第 二 十 六

zhòng wéi qīng gēn jìng wéi zào jūn shì yǐ shèng rén zhōng rì xíng bù
重爲輕根，靜爲躁君。是以聖人終日行，不
lí zī zhòng suī yǒu róng guān yàn chǔ chāo rán nài hé wàn shèng zhī zhǔ
離輜重。雖有榮觀，燕處超然。奈何萬乘之主，
ér yǐ shēn qīng tiān xià qīng zé shī gēn zào zé shī jūn
而以身輕天下。輕則失根，躁則失君。

qiǎo yòng dì èr shí qī
巧 用 第 二 十 七

shàn xíng wú zhé jì shàn yán wú xiá zhé shàn jì bú yòng chóu cè
善行無轍迹，善言無瑕謫，善計不用籌策。
shàn bì wú guān jiàn ér bù kě kāi shàn jié wú shéng yuē ér bù kě jiě shì
善閉無關楗而不可開，善結無繩約而不可解。是
yǐ shèng rén cháng shàn jiù rén gù wú qì rén cháng shàn jiù wù gù wú qì
以聖人常善救人，故無棄人。常善救物，故無棄

wù shì wèi xī míng gù shàn rén zhě bú shàn rén zhī shī bú shàn rén zhě
物。是謂襲明。故善人者，不善人之師。不善人者，
shàn rén zhī zī bú guì qí shī bú ài qí zī suī zhì dà mí shì wèi
善人之資。不貴其師，不愛其資，雖智大迷。是謂
yào miào
要妙。

fǎn pǔ dì èr shí bā
反 樸 第 二 十 八

zhī qí xióng shǒu qí cí wéi tiān xià xī wéi tiān xià xī cháng dé
知其雄，守其雌，爲天下谿。爲天下谿，常德
bù lí fù guī yú yīng ér zhī qí bái shǒu qí hēi wéi tiān xià shì
不離，復歸於嬰兒。知其白，守其黑，爲天下式。
wéi tiān xià shì cháng dé bú tè fù guī yú wú jí zhī qí róng shǒu
爲天下式，常德不忒，復歸於無極。知其榮，守
qí rǔ wéi tiān xià gǔ wéi tiān xià gǔ cháng dé nǎi zú fù guī yú pǔ
其辱，爲天下谷。爲天下谷，常德乃足，復歸於樸。
pǔ sǎn zé wéi qì shèng rén yòng zhī zé wéi guānzhǎng gù dà zhì bù gē
樸散則爲器，聖人用之，則爲官長。故大制不割。

wú wéi dì èr shí jiǔ
無 爲 第 二 十 九

jiāng yù qǔ tiān xià ér wéi zhī wú jiàn qí bù dé yǐ tiān xià shén
將欲取天下而爲之，吾見其不得已。天下神
qì bù kě wéi yě bù kě zhí yě wéi zhě bài zhī zhí zhě shī zhī
器，不可爲也，不可執也。爲者敗之，執者失之。
gù wù huò xíng huò suí huò xǔ huò chuī huò qiáng huò léi huò zài huò huī
故物或行或隨，或响或吹，或強或羸，或載或隳。

shì yǐ shèng rén qù shèn qù shē qù tài
是以聖人去甚，去奢，去泰。

jiǎn wǔ dì sān shí
儉武第三十

yǐ dào zuǒ rén zhǔ zhě bù yǐ bīngqiángtiān xià qí shì hǎo xuán
以道佐人主者，不以兵強天下。其事好還。
shī zhī suǒ chǔ jīng jí shēng yān dà jūn zhī hòu bì yǒu xiōngnián shàn zhě
師之所處，荆棘生焉。大軍之后，必有凶年。善者
guǒ ér yǐ bù gǎn yǐ qǔ qiáng guǒ ér wù jīn guǒ ér wù fá guǒ ér
果而已，不敢以取強。果而勿矜，果而勿伐，果而
wù jiāo guǒ ér bù dé yǐ guǒ ér wù qiáng wù zhuàng zé lǎo shì wèi bú
勿驕，果而不得已，果而勿強。物壯則老，是謂不
dào bú dào zǎo yǐ
道，不道早已。

yǎn wǔ dì sān shí yī
偃武第三十一

fú wéi bīng zhě bù xiáng zhī qì wù huò wù zhī gù yǒu dào zhě bù
夫唯兵者，不祥之器，物或惡之，故有道者不
chǔ jūn zǐ jū zé guì zuǒ yòng bīng zé guì yòu bīng zhě bù xiáng zhī qì
處。君子居則貴左，用兵則貴右。兵者，不祥之器，
fēi jūn zǐ zhī qì bù dé yǐ ér yòng zhī tián dàn wéi shàng shèng ér bù
非君子之器。不得已而用之，恬淡為上。勝而不
měi ér měi zhī zhě shì yào shā rén fú yào shā rén zhě zé bù kě dé
美，而美之者，是樂殺人。夫樂殺人者，則不可得
zhì yú tiān xià yǐ jí shì shàng zuǒ xiōng shì shàng yòu piān jiāng jūn jū zuǒ
志於天下矣。吉事尚左，凶事尚右。偏將軍居左，

shàngjiāng jūn jū yòu yán yǐ sāng lǐ chǔ zhī shā rén zhī zhòng yǐ āi bēi
上將軍居右，言以喪禮處之。殺人之衆，以哀悲
qì zhī zhànshèng yǐ sāng lǐ chǔ zhī
泣之。戰勝，以喪禮處之。

shèng dé dì sān shí èr
聖德第三十二

dào cháng wú míng pǔ suī xiǎo tiān xià mò néng chén hóu wáng ruò néng shǒu
道常無名。樸雖小，天下莫能臣。侯王若能守
zhī wàn wù jiāng zì bīn tiān dì xiāng hé yǐ jiàng gān lù rén mò zhī lìng
之，萬物將自賓。天地相合，以降甘露，人莫之令
ér zì jūn shǐ zhì yǒu míng míng yì jì yǒu fú yì jiāng zhǐ zhǐ zhī zhǐ
而自均。始制有名，名亦既有，夫亦將知止，知止
suǒ yǐ bú dài pì dào zhī zài tiān xià yóu chuān gǔ zhī yǔ jiāng hǎi
所以不殆。譬道之在天下，猶川谷之與江海。

biàn dé dì sān shí sān
辯德第三十三

zhī rén zhě zhì zì zhī zhě míng shèng rén zhě yǒu lì zì shèng zhě
知人者智，自知者明。勝人者有力，自勝者
qiáng zhī zú zhě fù qiáng xíng zhě yǒu zhì bù shī qí suǒ zhě jiǔ sǐ ér
強。知足者富，強行者有志。不失其所者久，死而
bù wáng zhě shòu
不亡者壽。

rèn chéng dì sān shí sì
任 成 第 三 十 四

dà dào fàn xī qí kě zuǒ yòu wàn wù shì zhī yǐ shēng ér bù cí
大道汎兮，其可左右。萬物恃之以生而不辭，
gōngchéng bù míng yǒu yī yǎng wàn wù ér bù wéi zhǔ cháng wú yù kě míng
功成不名有，衣養萬物而不爲主。常無欲，可名
yú xiǎo wàn wù guī yān ér bù wéi zhǔ kě míng wéi dà shì yǐ shèng rén
於小。萬物歸焉而不爲主，可名爲大。是以聖人
zhōng bú wéi dà gù néngchéng qí dà
終不爲大，故能成其大。

rén dé dì sān shí wǔ
仁 德 第 三 十 五

zhí dà xiàng tiān xià wǎng wǎng ér bú hài ān píng tài yuè yǔ ěr
執大象，天下往。往而不害，安平泰。樂與餌，
guò kè zhǐ dào zhī chū kǒu dàn hū qí wú wèi shì zhī bù zú jiàn
過客止。道之出口，淡乎其無味。視之不足見，
tīng zhī bù zú wén yòng zhī bù kě jì
聽之不足聞，用之不可既。

wēi míng dì sān shí liù
微 明 第 三 十 六

jiāng yù xī zhī bì gù zhāng zhī jiāng yù ruò zhī bì gù qiáng zhī
將欲歛之，必固張之。將欲弱之，必固強之。
jiāng yù fèi zhī bì gù xīng zhī jiāng yù duó zhī bì gù yǔ zhī shì wèi
將欲廢之，必固興之。將欲奪之，必固與之，是謂
wēi míng róu ruò shèng gāng qiáng yú bù kě tuō yú yuān guó zhī lì qì
微明。柔弱勝剛強。魚不可脫於淵，國之利器，

bù kě yǐ shì rén
不可以示人。

wéi zhèng dì sān shí qī
為政第三十七

dào cháng wú wéi ér wú bù wéi hóu wáng ruò néng shǒu zhī wàn wù jiāng
道常無為而無不為。侯王若能守之，萬物將
zì huà huà ér yù zuò wú jiāng zhèn zhī yǐ wú míng zhī pǔ wú míng zhī
自化。化而欲作，吾將鎮之以無名之樸。無名之
pǔ fú yì jiāng bú yù bú yù yǐ jìng tiān xià jiāng zì dìng
樸，夫亦將不欲。不欲以靜，天下將自定。

dé piān
德篇

lùn dé dì sān shí bā
論德第三十八

shàng dé bù dé shì yǐ yǒu dé xià dé bù shī dé shì yǐ wú
上德不德，是以有德。下德不失德，是以無
dé shàng dé wú wéi ér wú yǐ wéi xià dé wéi zhī ér yǒu yǐ wéi shàng
德。上德無為而無以為，下德為之而有以為。上
rén wéi zhī ér wú yǐ wéi shàng yì wéi zhī ér yǒu yǐ wéi shàng lǐ wéi zhī
仁為之而無以為。上義為之而有以為。上禮為之
ér mò zhī yīng zé ráng bì ér rēng zhī gù shī dào ér hòu dé shī dé
而莫之應，則攘臂而扔之。故失道而後德，失德
ér hòu rén shī rén ér hòu yì shī yì ér hòu lǐ fú lǐ zhě zhōng xìn
而後仁，失仁而後義，失義而後禮。夫禮者，忠信

zhī bó ér luàn zhī shǒu qián shí zhě dào zhī huá ér yú zhī shǐ
之薄，而亂之首。前識者，道之華，而愚之始。
shì yǐ dà zhàng fū chǔ qí hòu bù jū qí bó chǔ qí shí bù jū qí
是以大丈夫處其厚，不居其薄。處其實，不居其
huá gù qù bǐ qǔ cǐ
華。故去彼取此。

fǎ běn dì sān shí jiǔ
法本第三十九

xī zhī dé yī zhě tiān dé yī yǐ qīng dì dé yī yǐ níng shén dé
昔之得一者，天得一以清，地得一以寧，神得
yī yǐ líng gǔ dé yī yǐ yíng wàn wù dé yī yǐ shēng hóu wáng dé yī yǐ
一以靈，谷得一以盈，萬物得一以生，侯王得一以
wéi tiān xià zhēn qí zhì zhī yě tiān wú yǐ qīng jiāng kǒng liè dì wú
爲天下貞。其致之，一也。天無以清將恐裂，地無
yǐ níng jiāng kǒng fèi shén wú yǐ líng jiāng kǒng xiē gǔ wú yǐ yíng jiāng kǒng
以寧將恐發，神無以靈將恐歇，谷無以盈將恐
jié wàn wù wú yǐ shēng jiāng kǒng miè hóu wáng wú yǐ wéi zhēn jiāng kǒng jué
竭，萬物無以生將恐滅，侯王無以爲貞將恐蹶。
gù guì yǐ jiàn wéi běn gāo yǐ xià wéi jī shì yǐ hóu wáng zì chēng gū
故貴以賤爲本，高以下爲基。是以侯王自稱孤、
guǎ bù gǔ cǐ fēi yǐ jiàn wéi běn yé fēi hū gù zhì yù wú yù
寡、不穀。此非以賤爲本耶？非乎。故至譽無譽，
bú yù lù lù rú yù luò luò rú shí
不欲碌碌如玉，落落如石。

qù yòng dì sì shí
去用第四十

fǎn zhě dào zhī dòng ruò zhě dào zhī yòng tiān xià wàn wù shēng yú
反者，道之動。弱者，道之用。天下萬物生於
yǒu yǒu shēng yú wú
有，有生於無。

tóng yì dì sì shí yī
同異第四十一

shàng shì wén dào qín ér xíng zhī zhōng shì wén dào ruò cún ruò wáng
上士聞道，勤而行之。中士聞道，若存若亡。
xià shì wén dào dà ér xiào zhī bú xiào bù zú yǐ wéi dào gù jiàn yán yǒu
下士聞道，大而笑之，不笑不足以爲道。故建言有
zhī míng dào ruò mèi jìn dào ruò tuì yí dào ruò lèi shàng dé ruò gǔ
之：明道若昧，進道若退，夷道若類。上德若谷，
dà bái ruò rǔ guǎng dé ruò bù zú jiàn dé ruò tōu zhì zhēn ruò yú
大白若辱，廣德若不足，建德若偷，質真若渝。
dà fāng wú yú dà qì wǎn chéng dà yīn xī shēng dà xiàng wú xíng dào yīn
大方無隅，大器晚成，大音希聲，大象無形，道隱
wú míng fú wéi dào shàn dài qiě chéng
無名。夫唯道，善貸且成。

dào huà dì sì shí èr
道化第四十二

dào shēng yī yī shēng èr èr shēng sān sān shēng wàn wù wàn wù fù
道生一，一生二，二生三，三生萬物。萬物負

yīn ér bào yáng chōng qì yǐ wéi hé rén zhī suǒ wù wéi gū guǎ
陰而抱陽，沖氣以爲和。人之所惡，唯孤、寡、
bù gǔ ér wáng gōng yǐ wéi chēng gù wù huò sǔn zhī ér yì huò yì zhī ér
不穀，而王公以爲稱。故物或損之而益，或益之而
sǔn rén zhī suǒ jiào wǒ yì jiào zhī qiáng liáng zhě bù dé qí sǐ wú jiāng
損。人之所教，我亦教之。強梁者不得其死，吾將
yǐ wéi jiào fù
以爲教父。

piān yòng dì sì shí sān
偏用第四十三

tiān xià zhī zhì róu chí chéng tiān xià zhī zhì jiān wú yǒu rù wú jiàn
天下之至柔，馳騁天下之至堅。無有人無間。
wú shì yǐ zhī wú wéi zhī yǒu yì bù yán zhī jiào wú wéi zhī yì tiān xià
吾是以知無爲之有益。不言之教，無爲之益，天下
xī jí zhī
希及之。

lì jiè dì sì shí sì
立戒第四十四

míng yǔ shēn shú qīn shēn yǔ huò shú duō dé yǔ wáng shú bìng
名與身孰親？身與貨孰多？得與亡孰病？
shì gù shèn ài bì dà fèi duō cáng bì hòu wáng zhī zú bù rǔ zhī zhǐ bú
是故甚愛必大費，多藏必厚亡。知足不辱，知止不
dài kě yǐ cháng jiǔ
殆，可以長久。

hóng dé dì sì shí wǔ
洪 德 第 四 十 五

dà chéng ruò quē qí yòng bú bì dà yíng ruò chōng qí yòng bù qióng
大 成 若 缺 ， 其 用 不 弊 。 大 盈 若 沖 ， 其 用 不 窮 。

dà zhí ruò qū dà qiǎo ruò zhuō dà biàn ruò nà zào shèng hán jìng shèng
大 直 若 屈 ， 大 巧 若 拙 ， 大 辯 若 訥 。 躁 勝 寒 ， 靜 勝

rè qīng jìng wéi tiān xià zhèng
熱 。 清 靜 爲 天 下 正 。

jiǎn yù dì sì shí liù
儉 欲 第 四 十 六

tiān xià yǒu dào què zǒu mǎ yǐ fèn tiān xià wú dào róng mǎ shēng yú
天 下 有 道 ， 却 走 馬 以 糞 。 天 下 無 道 ， 戎 馬 生 於

jiāo zuì mò dà yú duō yù huò mò dà yú bù zhī zú jiù mò dà yú yù
郊 。 罪 莫 大 於 多 欲 ， 禍 莫 大 於 不 知 足 ， 咎 莫 大 於 欲

dé gù zhī zú zhī zú cháng zú yǐ
得 。 故 知 足 之 足 ， 常 足 矣 。

jiàn yuǎn dì sì shí qī
鑒 遠 第 四 十 七

bù chū hù zhī tiān xià bù kuī yǒu jiàn tiān dào qí chū mí yuǎn
不 出 戶 ， 知 天 下 。 不 闕 牖 ， 見 天 道 。 其 出 彌 遠 ，

qí zhī mí xiǎn shì yǐ shèng rén bù xíng ér zhī bú jiàn ér míng bù wéi ér
其 知 彌 尠 。 是 以 聖 人 不 行 而 知 ， 不 見 而 名 ， 不 爲 而

chéng
成 。

wàng zhī dì sì shí bā
忘 知 第 四 十 八

wéi xué rì yì wéi dào rì sǔn sǔn zhī yòu sǔn yǐ zhì yú wú
爲學日益，爲道日損。損之又損，以至於無
wéi wú wéi ér wú bù wéi gù qǔ tiān xià cháng yǐ wú shì jí qí yǒu
爲。無爲而無不爲。故取天下常以無事，及其有
shì bù zú yǐ qǔ tiān xià
事，不足以取天下。

rèn dé dì sì shí jiǔ
任 德 第 四 十 九

shèng rén cháng wú xīn yǐ bǎi xìng xīn wéi xīn shàn zhě wú shàn zhī
聖人常無心，以百姓心爲心。善者吾善之，
bú shàn zhě wú yì shàn zhī dé shàn xìn zhě wú xìn zhī bú xìn zhě wú yì
不善者吾亦善之，德善。信者吾信之，不信者吾亦
xìn zhī dé xìn shèng rén zài tiān xià xī xī yān wèi tiān xià hún qí xīn
信之，德信。聖人在天下，歛歛焉，爲天下渾其心。
bǎi xìng jiē zhù qí ěr mù shèng rén jiē hái zhī
百姓皆注其耳目，聖人皆孩之。

guì shēng dì wǔ shí
貴 生 第 五 十

chū shēng rù sǐ shēng zhī tú shí yǒu sān sǐ zhī tú shí yǒu sān
出生入死。生之徒十有三，死之徒十有三。
rén zhī shēng dòng zhī sǐ dì yì shí yǒu sān fú hé gù yǐ qí shēng
人之生，動之死地，亦十有三。夫何故？以其生

shēng zhī hòu gài wén shàn shè shēng zhě lù xíng bú yù sì hǔ rù jūn bú
生之厚。蓋聞善攝生者，陸行不遇兇虎，入軍不
bèi jiǎ bīng sì wú suǒ tóu qí jiǎo hǔ wú suǒ cuò qí zhǎo bīng wú suǒ róng
被甲兵。兇無所投其角，虎無所措其爪，兵無所容
qí rèn fú hé gù yǐ qí wú sǐ dì
其刃。夫何故？以其無死地。

yǎng dé dì wǔ shí yī
養德第五十一

dào shēng zhī dé xù zhī wù xíng zhī shì chéng zhī shì yǐ wàn wù
道生之，德畜之，物形之，勢成之。是以萬物
mò bù zūn dào ér guì dé dào zhī zūn dé zhī guì fú mò zhī mìng ér cháng
莫不尊道而貴德。道之尊，德之貴，夫莫之命而常
zì rán gù dào shēng zhī dé xù zhī zhǎng zhī yù zhī chéng zhī
自然。故道生之，德畜之。長之，育之，成之，
shú zhī yǎng zhī fù zhī shēng ér bù yǒu wéi ér bú shì zhǎng ér bù
熟之，養之，覆之。生而不有，爲而不恃，長而不
zǎi shì wèi xuán dé
宰，是謂玄德。

guī yuán dì wǔ shí èr
歸元第五十二

tiān xià yǒu shǐ yǐ wéi tiān xià mǔ jì dé qí mǔ yǐ zhī qí
天下有始，以爲天下母。既得其母，以知其
zǐ jì zhī qí zǐ fù shǒu qí mǔ mò shēn bú dài sè qí duì
子。既知其子，復守其母，沒身不殆。塞其兌，
bì qí mén zhōngshēn bù qín kāi qí duì jì qí shì zhōngshēn bú jiù
閉其門，終身不勤。開其兌，濟其事，終身不救。

jiàn xiǎo yuē míng shǒu róu yuē qiáng yòng qí guāng fù guī qí míng wú yí shēn
見小曰明，守柔曰強。用其光，復歸其明，無遺身
yāng shì wèi xí cháng
殃，是謂襲常。

yì zhèng dì wǔ shí sān
益 證 第 五 十 三

shǐ wǒ jiè rán yǒu zhī xíng yú dà dào wéi shī shì wèi dà dào shèn
使我介然有知，行於大道，唯施是畏。大道甚
yí ér mín hào jìng cháo shèn chú tián shèn wú cāng shèn xū fú wén cǎi
夷，而民好徑。朝甚除，田甚蕪，倉甚虛，服文采，
dài lì jiàn yàn yǐn shí cái huò yǒu yú shì wèi dào kuā fēi dào yě zāi
帶利劍，厭飲食，財貨有餘，是謂盜誇，非道也哉。

xiū guān dì wǔ shí sì
修 觀 第 五 十 四

shàn jiàn zhě bù bá shàn bào zhě bù tuō zǐ sūn yǐ jì sì bú chuò
善建者不拔，善抱者不脫，子孫以祭祀不輟。
xiū zhī yú shēn qí dé nǎi zhēn xiū zhī yú jiā qí dé nǎi yú xiū zhī
修之於身，其德乃真。修之於家，其德乃餘。修之
yú xiāng qí dé nǎi cháng xiū zhī yú guó qí dé nǎi fēng xiū zhī yú tiān
於鄉，其德乃長。修之於國，其德乃豐。修之於天
xià qí dé nǎi pǔ gù yǐ shēn guān shēn yǐ jiā guān jiā yǐ xiāng guān
下，其德乃普。故以身觀身，以家觀家，以鄉觀
xiāng yǐ guó guān guó yǐ tiān xià guān tiān xià wú hé yǐ zhī tiān xià zhī
鄉，以國觀國，以天下觀天下。吾何以知天下之
rán zāi yǐ cǐ
然哉？以此。

xuán fú dì wǔ shí wǔ
玄符第五十五

hán dé zhī hòu bǐ yú chì zǐ dú chóng bú shì měng shòu bú jù
含德之厚，比於赤子，毒蟲不螫，猛獸不據，
jué niǎo bù bó gǔ ruò jīn róu ér wò gù wèi zhī pìn mǔ zhī hé ér zuī
攫鳥不搏。骨弱筋柔而握固，未知牝牡之合而媵
zuò jīng zhī zhì yě zhōng rì háo ér bú shà hé zhī zhì yě zhī hé yuē
作，精之至也。終日號而不嗄，和之至也。知和曰
cháng zhī cháng yuē míng yì shēng yuē xiáng xīn shǐ qì yuē qiáng wù zhuàng zé
常，知常曰明，益生曰祥，心使氣曰強。物壯則
lǎo shì wèi bú dào bú dào zǎo yǐ
老，是謂不道，不道早已。

xuán dé dì wǔ shí liù
玄德第五十六

zhī zhě bù yán yán zhě bù zhī sè qí duì bì qí mén cuò qí
知者不言，言者不知。塞其兌，閉其門，挫其
ruì jiě qí fēn hé qí guāng tóng qí chén shì wèi xuán tóng gù bù kě dé
銳，解其紛，和其光，同其塵，是謂玄同。故不可得
ér qīn bù kě dé ér shū bù kě dé ér lì bù kě dé ér hài
而親，不可得而疏；不可得而利，不可得而害；
bù kě dé ér guì bù kě dé ér jiàn gù wéi tiān xià guì
不可得而貴，不可得而賤，故爲天下貴。

chún fēng dì wǔ shí qī
淳風第五十七

yǐ zhèng zhì guó yǐ qí yòng bīng yǐ wú shì qǔ tiān xià wú hé yǐ
以正治國，以奇用兵，以無事取天下。吾何以
zhī qí rán zāi yǐ cǐ tiān xià duō jì huì ér mǐn mí pín rén duō lì
知其然哉？以此。天下多忌諱，而民彌貧；人多利
qì guó jiā zī hūn rén duō jì qiǎo qí wù zī qǐ fǎ lìng zī zhāng
器，國家滋昏；人多伎巧，奇物滋起；法令滋彰，
dào zéi duō yǒu gù shèng rén yún wǒ wú wéi ér mǐn zì huà wǒ hào jìng ér
盜賊多有。故聖人云：我無爲而民自化，我好靜而
mǐn zì zhèng wǒ wú shì ér mǐn zì fù wǒ wú yù ér mǐn zì pǔ
民自正，我無事而民自富，我無欲而民自樸。

shùn huà dì wǔ shí bā
順化第五十八

qí zhèng mèn mèn qí mǐn chún chún qí zhèng chá chá qí mǐn quē quē
其政悶悶，其民淳淳；其政察察，其民缺缺。
huò xī fú zhī suǒ yǐ fú xī huò zhī suǒ fú shú zhī qí jí
禍兮，福之所倚；福兮，禍之所伏。孰知其極？
qí wú zhèng yé zhèng fù wéi qí shàn fù wéi yāo rén zhī mí qí rì
其無正邪？正復爲奇，善復爲妖。人之迷，其日
gù jiǔ shì yǐ shèng rén fāng ér bù gē lián ér bú guì zhí ér bú sì
固久。是以聖人方而不割，廉而不剷，直而不肆，
guāng ér bú yào
光而不耀。

shǒu dào dì wǔ shí jiǔ
守道第五十九

zhì rén shì tiān mò ruò sè fú wéi sè shì wèi zǎo fú zǎo fú
治人事天，莫若嗇。夫唯嗇，是謂早服，早服
wèi zhī zhòng jī dé zhòng jī dé zé wú bú kè wú bú kè zé mò zhī qí
謂之重積德。重積德則無不克，無不克則莫知其
jí mò zhī qí jí kě yǐ yǒu guó yǒu guó zhī mǔ kě yǐ cháng jiǔ
極。莫知其極，可以有國。有國之母，可以長久。
shì wèi shēn gēn gù dī chángshēng jiǔ shì zhī dào
是謂深根固柢，長生久視之道。

jū wèi dì liù shí
居位第六十

zhì dà guó ruò pēng xiǎo xiān yǐ dào lì tiān xià qí guǐ bù shén
治大國，若烹小鮮。以道隸天下，其鬼不神。
fēi qí guǐ bù shén qí shén bù shāng rén fēi qí shén bù shāng rén shèng rén
非其鬼不神，其神不傷人。非其神不傷人，聖人
yì bù shāng rén fú liǎng bù xiāngshāng gù dé jiāo guī yān
亦不傷人。夫兩不相傷，故德交歸焉。

qiān dé dì liù shí yī
謙德第六十一

dà guó zhě xià liú tiān xià zhī jiāo tiān xià zhī pì pì cháng yǐ jìng
大國者下流，天下之交，天下之牝。牝常以靜
shèng mǔ yǐ jìng wéi xià gù dà guó yǐ xià xiǎo guó zé qǔ xiǎo guó
勝牡，以靜爲下。故大國以下小國，則取小國；
xiǎo guó yǐ xià dà guó zé qǔ dà guó gù huò xià yǐ qǔ huò xià ér
小國以下大國，則取大國。故或下以取，或下而

qǔ dà guó bú guò yù jiān xù rén xiǎo guó bú guò yù rù shì rén fú liǎng
取。大國不過欲兼畜人，小國不過欲入事人。夫兩
zhě gè dé qí suǒ yù dà zhě yī wéi xià
者各得其所欲，大者宜為下。

wéi dào dì liù shí èr
為道第六十二

dào zhě wàn wù zhī ào shàn rén zhī bǎo bú shàn rén zhī suǒ bǎo
道者，萬物之奧。善人之寶，不善人之所保。
měi yán kě yǐ shì zūn měi xíng kě yǐ jiā rén rén zhī bú shàn hé qì zhī
美言可以市尊，美行可以加人。人之不善，何弃之
yǒu gù lì tiān zǐ zhì sān gōng suī yǒu gǒng bì yǐ xiān sì mǎ bù rú
有？故立天子，置三公，雖有拱璧以先駟馬，不如
zuò jìn cǐ dào gǔ zhī suǒ yǐ guì cǐ dào zhě hé yě bù yuē qiú yǐ
坐進此道。古之所以貴此道者，何也？不曰求以
dé yǒu zuì yǐ miǎn yé gù wéi tiān xià guì
得，有罪以免邪？故為天下貴。

ēn shǐ dì liù shí sān
恩始第六十三

wéi wú wéi shì wú shì wèi wú wèi dà xiǎo duō shǎo bào yuàn yǐ
為無為，事無事，味無味。大小多少，報怨以
dé tú nán yú qí yì wéi dà yú qí xì tiān xià nán shì bì zuò yú
德。圖難於其易，為大於其細。天下難事，必作於
yì tiān xià dà shì bì zuò yú xì shì yǐ shèng rén zhōng bù wéi dà
易；天下大事，必作於細。是以聖人終不為大，
gù néng chéng qí dà fú qīng nuò bì guǎ xìn duō yì bì duō nán shì yǐ
故能成其大。夫輕諾必寡信，多易必多難。是以

shèng rén yóu nán zhī gù zhōng wú nán
聖人猶難之，故終無難。

shǒu wēi dì liù shí sì
守微第六十四

qí ān yì chí qí wèi zhào yì móu qí cuì yì pàn qí wēi yì
其安易持，其未兆易謀，其脆易泮，其微易
sàn wéi zhī yú wèi yǒu zhì zhī yú wèi luàn hé bào zhī mù shēng yú háo
散。爲之於未有，治之於未亂。合抱之木，生於毫
mò jiǔ céng zhī tái qǐ yú lěi tǔ qiān lǐ zhī xíng shǐ yú zú xià
末；九層之臺，起於累土；千里之行，始於足下。
wéi zhě bài zhī zhí zhě shī zhī shì yǐ shèng rén wú wéi gù wú bài wú zhí
爲者敗之，執者失之。是以聖人無爲故無敗，無執
gù wú shī mín zhī cóng shì cháng yú jī chéng ér bài zhī shènzhōng rú shǐ
故無失。民之從事，常於幾成而敗之。慎終如始，
zé wú bài shì shì yǐ shèng rén yù bú yù bù guì nán dé zhī huò xué bù
則無敗事。是以聖人欲不欲，不貴難得之貨；學不
xué fù zhòng rén zhī suǒ guò yǐ fǔ wàn wù zhī zì rán ér bù gǎn wéi
學，復衆人之所過。以輔萬物之自然，而不敢爲。

chún dé dì liù shí wǔ
淳德第六十五

gǔ zhī shàn wéi dào zhě fēi yǐ míng mín jiāng yǐ yú zhī mín zhī nán
古之善爲道者，非以明民，將以愚之。民之難
zhì yǐ qí zhì duō gù yǐ zhì zhì guó guó zhī zéi bù yǐ zhì zhì guó
治，以其智多。故以智治國，國之賊；不以智治國，
guó zhī fú zhī cǐ liǎng zhě yì kǎi shì cháng zhī kǎi shì shì wèi xuán
國之福。知此兩者，亦楷式。常知楷式，是謂玄

dé xuán dé shēn yǐ yuǎn yǐ yǔ wù fǎn yǐ nǎi zhì dà shùn
德。玄德深矣、遠矣，與物反矣，乃至大順。

hòu jǐ dì liù shí liù
後已第六十六

jiāng hǎi suǒ yǐ néng wéi bǎi gǔ wáng zhě yǐ qí shàn xià zhī gù néng
江海所以能為百谷王者，以其善下之，故能
wéi bǎi gǔ wáng shì yǐ shèng rén yù shàng mín bì yǐ yán xià zhī yù xiān
為百谷王。是以聖人欲上民，必以言下之；欲先
mín bì yǐ shēn hòu zhī shì yǐ shèng rén chǔ shàng ér mín bú zhòng chǔ qián
民，必以身後之。是以聖人處上而民不重，處前
ér mín bú hài shì yǐ tiān xià lè tuī ér bú yàn yǐ qí bù zhēng gù tiān
而民不害。是以天下樂推而不厭。以其不爭，故天
xià mò néng yǔ zhī zhēng
下莫能與之爭。

sān bǎo dì liù shí qī
三寶第六十七

tiān xià jiē wèi wǒ dào dà sì bú xiào fú wéi dà gù sì bú
天下皆謂我道大，似不肖。夫唯大，故似不
xiào ruò xiào jiǔ yǐ qí xì yě fú wǒ yǒu sān bǎo chí ér bǎo zhī
肖。若肖，久矣其細也夫。我有三寶，持而保之：
yī yuē cí èr yuē jiǎn sān yuē bù gǎn wéi tiān xià xiān cí gù néng yǒng
一曰慈，二曰儉，三曰不敢為天下先。慈故能勇，
jiǎn gù néng guǎng bù gǎn wéi tiān xià xiān gù néng chéng qì zhǎng jīn shě cí
儉故能廣，不敢為天下先，故能成器長。今舍慈
qiě yǒng shě jiǎn qiě guǎng shě hòu qiě xiān sǐ yǐ fú cí yǐ zhàn zé
且勇，舍儉且廣，舍後且先，死矣。夫慈，以戰則

shèng yǐ shǒu zé gù tiānjiāng jiù zhī yǐ cí wèi zhī
勝，以守則固。天將救之，以慈衛之。

pèi tiān dì liù shí bā
配天第六十八

gǔ zhī shàn wéi shì zhě bù wǔ shàn zhàn zhě bú nù shànshèng dí zhě
古之善爲士者不武，善戰者不怒，善勝敵者
bù yǔ shàn yòng rén zhě wéi zhī xià shì wèi bù zhēng zhī dé shì wèi yòng rén
不與，善用人者爲之下。是謂不爭之德，是謂用人
zhī lì shì wèi pèi tiān zhī jí
之力，是謂配天之極。

xuán yòng dì liù shí jiǔ
玄用第六十九

yòng bīng yǒu yán wú bù gǎn wéi zhǔ ér wéi kè bù gǎn jìn cùn ér
用兵有言：“吾不敢爲主而爲客，不敢進寸而
tuì chǐ shì wèi xíng wú xíng rǎng wú bì rēng wú dí zhí wú bīng
退尺。”是謂行無行，攘無臂，扔無敵，執無兵。
huò mò dà yú qīng dí qīng dí jī sàng wú bǎo gù kàng bīng xiāng jiā āi zhě
禍莫大於輕敵，輕敵幾喪吾寶。故抗兵相加，哀者
shèng yī
勝矣。

zhī nán dì qī shí
知 難 第 七 十

wú yán shèn yì zhī shèn yì xíng tiān xià mò néng zhī mò néng xíng
吾言甚易知，甚易行；天下莫能知，莫能行。
yán yǒu zōng shì yǒu jūn fú wéi wú zhī shì yǐ bù wǒ zhī zhī wǒ zhě
言有宗，事有君。夫唯無知，是以不我知。知我者
xī zé wǒ zhě guì shì yǐ shèng rén pī hē huái yù
希，則我者貴。是以聖人被褐懷玉。

zhī bìng dì qī shí yī
知 病 第 七 十 一

zhī bù zhī shàng bù zhī zhī bìng fú wéi bìng bìng shì yǐ bù
知不知，上；不知知，病。夫唯病病，是以不
bìng shèng rén bù bìng yǐ qí bìng bìng shì yǐ bù bìng
病。聖人不病，以其病病，是以不病。

ài jǐ dì qī shí èr
愛 己 第 七 十 二

mín bù wèi wēi zé dà wēi zhì yǐ wú xiá qí suǒ jū wú yàn qí
民不畏威，則大威至矣。無狹其所居，無厭其
suǒ shēng fú wéi bù yàn shì yǐ bù yàn shì yǐ shèng rén zì zhī bù zì
所生。夫唯不厭，是以不厭。是以聖人自知不自
xiàn zì ài bù zì guì gù qù bǐ qǔ cǐ
見，自愛不自貴，故去彼取此。

rèn wéi dì qī shí sān
任 為 第 七 十 三

yǒng yú gǎn zé shā yǒng yú bù gǎn zé huó cǐ liǎng zhě huò lì huò
勇於敢則殺，勇於不敢則活。此兩者，或利或
hài tiān zhī suǒ wù shú zhī qí gù shì yǐ shèng rén yóu nán zhī tiān zhī
害。天之所惡，孰知其故？是以聖人猶難之。天之
dào bù zhēng ér shàn shèng bù yán ér shàn yīng bú zhào ér zì lái chǎn rán
道，不爭而善勝，不言而善應，不召而自來，繹然
ér shàn móu tiānwǎng huī huī shū ér bù shī
而善謀。天網恢恢，疏而不失。

zhì huò dì qī shí sì
制 惑 第 七 十 四

mín bú wèi sǐ nài hé yǐ sǐ jù zhī ruò shǐ mǐn cháng wèi sǐ
民不畏死，奈何以死懼之？若使民常畏死，
ér wéi qí zhě wú dé zhí ér shā zhī shú gǎn cháng yǒu sī shā zhě shā
而為奇者，吾得執而殺之，孰敢？常有司殺者殺。
fú dài sī shā zhě shā shì wèi dài dà jiàngzhuó fú dài dà jiàngzhuó zhě
夫代司殺者殺，是謂代大匠斲。夫代大匠斲者，
xī yǒu bù shāng qí shǒu yǐ
希有不傷其手矣。

tān sǔn dì qī shí wǔ
貪 損 第 七 十 五

mín zhī jī yǐ qí shàng shí shuì zhī duō shì yǐ jī mǐn zhī nán
民之饑，以其上食稅之多，是以饑。民之難

zhì yǐ qí shàng zhī yǒu wéi shì yǐ nán zhì mǐn zhī qīng sǐ yǐ qí shàng
治，以其上之有爲，是以難治。民之輕死，以其上
shēngshēng zhī hòu shì yǐ qīng sǐ fú wéi wú yǐ shēng wéi zhě shì xián yú
生生之厚，是以輕死。夫唯無以生爲者，是賢於
guì shēng
貴生。

jiè qiáng dì qī shí liù
戒 强 第 七 十 六

rén zhī shēng yě róu ruò qí sǐ yě jiānqiáng cǎo mù zhī shēng yě róu
人之生也柔弱，其死也堅强。草木之生也柔
cuì qí sǐ yě kū gāo gù róu ruò zhě shēng zhī tú jiānqiáng zhě sǐ zhī
脆，其死也枯槁。故柔弱者生之徒，堅强者死之
tú shì yǐ bīngqiáng zé miè mù qiáng zé zhé qiáng dà chǔ xià róu ruò chǔ
徒。是以兵强則滅，木强則折。强大處下，柔弱處
shàng
上。

tiān dào dì qī shí qī
天 道 第 七 十 七

tiān zhī dào qí yóu zhāngōng yǔ gāo zhě yì zhī xià zhě jǔ zhī
天之道，其猶張弓與。高者抑之，下者舉之；
yǒu yú zhě sǔn zhī bù zú zhě bǔ zhī tiān zhī dào sǔn yǒu yú ér bǔ bù
有餘者損之，不足者補之。天之道，損有餘而補不
zú rén zhī dào zé bù rán sǔn bù zú yǐ fèng yǒu yú shú néng yǒu yú yǐ
足。人之道則不然，損不足以奉有餘。孰能有餘以
fèng tiān xià wéi yǒu dào zhě shì yǐ shèng rén wéi ér bù shì gōngchéng ér
奉天下？唯有道者。是以聖人爲而不恃，功成而

bù chǔ   qí bú yù xiàn xián
不處，其不欲見賢。

rèn   xìn   dì   qī   shí   bā
任 信 第 七 十 八

tiān xià mò róu ruò yú shuǐ   ér gōng jiānqiáng zhě mò zhī néngshèng yǐ
天下莫柔弱於水，而攻堅強者莫之能勝，以
qí wú yǐ yì zhī   róu zhī shènggāng   ruò zhī shèngqiáng   tiān xià mò bù zhī
其無以易之。柔之勝剛，弱之勝強，天下莫不知，
mò néng xíng   shì yǐ shèng rén yún   shòu guó zhī gòu   shì wèi shè jì zhǔ
莫能行。是以聖人云：受國之垢，是謂社稷主；
shòu guó zhī bù xiáng   shì wéi tiān xià wáng   zhèng yán ruò fǎn
受國之不祥，是為天下王。正言若反。

rèn   qì   dì   qī   shí   jiǔ
任 契 第 七 十 九

hé dà yuàn   bì yǒu yú yuàn   ān kě yǐ wéi shàn   shì yǐ shèng rén zhí
和大怨，必有餘怨，安可以為善。是以聖人執
zuǒ qì   ér bù zé yú rén   yǒu dé sī qì   wú dé sī chè   tiān dào wú
左契，而不責於人。有德司契，無德司徹。天道無
qīn   cháng yǔ shàn rén
親，常與善人。

dú lì dì bā shí
獨立第八十

xiǎo guó guǎ mín shǐ yǒu shí bǎi zhī qì ér bú yòng shǐ mín zhòng sǐ
小國寡民，使有什伯之器而不用；使民重死
ér bù yuǎn xǐ suī yǒu zhōu yú wú suǒ chéng zhī suī yǒu jiǎ bīng wú suǒ
而不遠徙；雖有舟輿，無所乘之；雖有甲兵，無所
chén zhī shǐ mín fù jié shéng ér yòng zhī gān qí shí měi qí fú ān qí
陳之；使民複結繩而用之。甘其食，美其服，安其
jū yào qí sú lín guó xiāng wàng jī quǎn zhī shēng xiāng wén mín zhì lǎo sǐ
居，樂其俗。鄰國相望，鷄犬之聲相聞，民至老死
bù xiāng wǎng lái
不相往來。

xiǎn zhì dì bā shí yī
顯質第八十一

xìn yán bù měi měi yán bù xìn shàn zhě bú biàn biàn zhě bú shàn
信言不美，美言不信。善者不辯，辯者不善。
zhī zhě bù bó bó zhě bù zhī shèng rén bù jī jì yǐ wèi rén jǐ yù
知者不博，博者不知。聖人不積，既以爲人已愈
yǒu jì yǐ yǔ rén jǐ yù duō tiān zhī dào lì ér bú hài shèng rén zhī
有，既以與人已愈多。天之道，利而不害；聖人之
dào wéi ér bù zhēng
道，爲而不爭。